



แนวโน้มของกฎหมายเกี่ยวกับการผสมเทียม

กฎหมายกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

ความผันแปรของสังคมเกิดขึ้น อาจจะเป็นเนื่องจากหลายสาเหตุ อาทิ ความเจริญทางวิชาการด้านการแพทย์ การสื่อสาร การคมนาคม ประชาชนมีความรู้เพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันจำนวนประชากรก็เพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน เนื่องจากไม่มีการควบคุมเกี่ยวกับการเกิดและจำนวนประชากรของแต่ละสังคม ความ เป็นอยู่ที่เคยสงบก็เปลี่ยนไป เกิดการแย่งที่อยู่อาศัยแย่งกันทำมาหากิน และ บางครั้งกฎหมายบางสังคมก็ไม่ได้เอื้ออำนวยให้มีการควบคุมจำนวนประชากรแต่ กลับถือว่าการควบคุมมิให้มีการเกิดเป็นความผิดตามกฎหมาย และมีการกำหนด โทษสำหรับความผิดดังกล่าวด้วย สำหรับตัวอย่างในเรื่องนี้เกิดขึ้นที่ มลรัฐ คอนเนคตัตต์(Connecticut) ประเทศสหรัฐอเมริกา ในคดี Griswold et al. v. Connecticut [381 US 479, 85 S Ct 1678, 14 L Ed 2d 510 (1965)]¹ นาย กริสวอลด์(Griswold) เลขาธิการวางแผนครอบครัวของมลรัฐคอนเนคตัตต์(Connecticut) และนายบุคส์ตัน(Buxton) ผู้อำนวยการศูนย์วางแผนครอบครัวในนิวฮาเวน(New Haven) ทั้งสองได้เปิด ศูนย์เพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวโดยปกติจะคิดค่าธรรมเนียม ในการให้บริการ แต่บางรายก็ไม่คิดค่าบริการ

¹Albert B. Saye American Constitutional Law: Text and Cases (Ohio: Charles E. Merrill Publishing Company, 1975), pp. 361-364.

กฎหมายของมลรัฐคอนเนคติกัต (Connecticut) มาตรา 53-32 บัญญัติว่า " บุคคลใด ๆ ใช้จ่ายอย่างใด ๆ หรือความรู้ในทางแพทย์ หรือเครื่องมือใด ๆ เพื่อจุดประสงค์ในการป้องกันการจัดครรภ์ จะถูกปรับไม่น้อยกว่าห้าสิบบดอลลาร์ หรือถูกจำคุกไม่น้อยกว่าหกสิบวันแต่ไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งจำทั้งปรับ" และตามมาตรา 54-196 บัญญัติว่า " ผู้ใดช่วย ยุยง ให้คำปรึกษา... รับจ้าง ... อาจถูกดำเนินการตามกฎหมาย และถูกลงโทษเสมือนเป็นตัวการ"

นาย กริสวอลด์และนาย บุคส์ตัน ได้ถูกจับกุมและถูกปรับคนละ 100 ดอลลาร์ ในข้อหากระทำความผิดตามบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น บุคคลทั้งสองจึงได้อุทธรณ์ต่อศาลขอให้พิจารณาในข้อกฎหมายเรื่องสิทธิส่วนตัว ศาลได้อาศัยรัฐธรรมนูญ และกฎหมายของสหรัฐมาใช้เป็นหลักในการพิจารณาตัดสินแล้วพิพากษาว่ากฎหมายห้ามการคุมกำเนิดหรือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการคุมกำเนิด ของมลรัฐคอนเนคติกัตเป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ การที่ศาลพิพากษาเช่นนั้นก็แสดงให้เห็นแล้วว่า สภาพของสังคมสมัยที่มีการบัญญัติกฎหมายนี้กับสังคมปัจจุบันขณะที่มีคำพิพากษามีสภาพที่แตกต่างกัน เดิมอาจจะมีความต้องการทางด้านแรงงานสูง ต้องการเพิ่มประชากร แต่เมื่อมีวิทยาการสมัยใหม่เกิดขึ้นมีการนำเครื่องจักร เครื่องกล เครื่องช่วยทุ่นแรงมาใช้แทนการใช้แรงงานคน ความต้องการทางด้านแรงงานก็ลดลง ทว่าอัตราการเกิดไม่ได้ลดลงด้วย ดังนั้นปัญหาที่จะตามมาก็คือปัญหาการว่างงาน ปัญหาการไร้ที่อยู่อาศัย ปัญหาการมีประชากรที่ด้อยคุณภาพ หากมีการวางแผนครอบครัวปัญหาเหล่านี้ก็อาจลดลงไปได้บ้าง ไม่มากก็น้อย

เมื่อได้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในต่างประเทศแล้ว หากย้อนกลับมามองกฎหมายไทยก็จะพบว่า กฎหมายของไทยก็มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนไปด้วย เช่น มีการปรับปรุงกฎหมายลักษณะอาญา พ.ศ. 2451 มาเป็นประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 โดยให้เหตุผลว่าเพราะพฤติการณ์ของบ้านเมืองได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก ดังที่ปรากฏว่าในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 หรือการปรับปรุงบทบัญญัติบรรพ 5 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2477 มาเป็นบรรพ 5 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตราชำระใหม่

พ.ศ. 2519 ได้ให้เหตุผลว่าโดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงบทบัญญัติบรรพ 5 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เสียใหม่ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2517 ซึ่งตามมาตรา 28 วรรคสอง บัญญัติว่า "ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน"²

นอกจากกฎหมายบ้านเมืองจะต้องเปลี่ยนไปตามสภาพของสังคม ที่ผันแปรไม่คงที่แล้ว ยังทำให้วิถีชีวิตของคนในสังคมแปรผันตามไปด้วย รวมทั้งบทบัญญัติทางศาสนาที่เคยถือปฏิบัติกันมาเป็นเวลาช้านาน ก็ต้องมีเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับความเป็นจริงในสังคม เช่น ความเชื่อของคริสตศาสนิกนิกายโรมันคาทอลิก³ ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีบทบัญญัติไว้ว่าผู้ที่หย่าร้างแล้ว ถ้าไปแต่งงานใหม่โดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากวงการศาสนา จะถูกขับออกจากศาสนาโดยปริยาย ตามความเป็นจริงได้มีการหย่าร้างและแต่งงานกันใหม่เกิดขึ้นมากมาย ในที่สุดทางฝ่ายปกครองของศาสนาเห็นว่า ควรจะได้มีการลดช่องว่างลงด้วยการยกเลิกข้อบัญญัติดังกล่าวเสีย เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2520 ด้วยคะแนนเสียง 231 ต่อ 8 แม้ได้ยกเลิกบทบัญญัติดังกล่าวแล้วก็ตาม ผู้ที่มีการหย่าร้างก็ไม่มีสิทธิเข้าพิธีรับศีลมหาสนิท⁴

การหย่าร้างทำให้เกิดผลกระทบถึง เรื่องของการเป็นผู้ปกครองบุตรมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ปกครองร่วมกันมากขึ้น ไม่มีฝ่ายใดจะดีกว่ากัน ค่าเลี้ยงดูบุตรและค่าเลี้ยงดู เดิมตกเป็นภาระของฝ่ายชายทั้งหมด แต่ต่อมาเมื่อฝ่ายหญิงมี

² ศ.ดร. อมร จันทรสมบูรณ์, "บันทึกเรื่องการชำระสะสางประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 และสรุปสาระสำคัญในการแก้ไข" เอกสารในการศึกษาชั้นปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526. (อัดสำเนา)

³ แพตริเซีย บรุคส์, "การหย่าร้างแบบอเมริกัน," เสรีภาพ 22(1977): 21.

⁴ เรื่องเดียวกัน.

ความสามารถหาเลี้ยงชีพด้วยตนเองได้แล้ว เรื่องของการจ่ายค่าเลี้ยงดูตามคำพิพากษาของศาลจะตัดสินให้เฉพาะกรณีที่เป็นจริง^๕ และปัจจุบันเห็นว่าการหย่าร้างกันเมื่อไม่มีฝ่ายใดผิด ฝ่ายหญิงก็ไม่ใช่ผู้ที่ได้รับความเสียหาย ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องให้ฝ่ายชายจ่ายค่าเลี้ยงดูเสมอไป ในความเป็นจริงก็ยังมีหญิงจำนวนไม่น้อยที่ยากจนลงหลังการหย่า^๕

ตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นแล้วว่าการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นทางสังคม วัฒนธรรม หรือทางเศรษฐกิจย่อมมีส่วนผลักดันให้กฎหมายต้องเปลี่ยนไปในทิศทางที่ประสานประโยชน์ให้เกิดขึ้นแก่ชนส่วนใหญ่ ที่ต้องตกอยู่ในแฉวงของความผันแปรที่เกิดขึ้น การผสมเทียมก็เป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้เกิดความผันผวนขึ้นทั้งในด้านสังคมคือมีบุคคลกลุ่มหนึ่ง เกิดขึ้นมาด้วยวิธีการพิเศษ ซึ่งสมควรที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองจากสังคมที่ถือกำเนิด ด้านเศรษฐกิจเกิดกิจการแปลกใหม่ขึ้นนั่นคือ การให้บริการเกี่ยวกับการผสมเทียมและสำหรับทางด้านวัฒนธรรมความเป็นอยู่ในครอบครัวจะต้องมีการเปลี่ยนแนวความคิดเสียใหม่ เดิมยอมรับเรื่องของการมีบุตรบุญธรรม บัดนี้จะต้องยอมรับการมีบุตรด้วยการผสมเทียม

การผสมเทียมมีอยู่ด้วยกันหลายรูปแบบ เช่นการใช้เชื้อพันธุ์ของสามีผสมให้ภรรยา การใช้เชื้อพันธุ์ของชายอื่นผสมให้ภรรยา หรือการให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทน นอกจากนี้ยังมีการผสมกันนอกตัวบุคคล ต่อไปอาจจะมีอีกหลายรูปแบบตามมา ซึ่งไม่สามารถจะคาดเดาได้ว่าจะออกมาในรูปแบบใด กฎหมายจึงควรเข้ามามีบทบาทในการวางหลักเกณฑ์ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผสมเทียมได้ถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน เพื่อความมั่นคงของสถาบันครอบครัวอันเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของประเทศชาติ เมื่อมีพื้นฐานที่เข้มแข็งก้าวขั้นต่อไปย่อมจะก้าวได้อย่างมั่นคง ส่งผลให้มีความปึกแผ่นภายในชาติ

^๕ เรื่องเดียวกัน, หน้า 24.

กฎหมายเกี่ยวกับการพสมเทียมที่ได้พัฒนาขึ้นแล้วในบางประเทศ

1. การไม่มีกฎหมายห้ามการพสมเทียม

การไม่มีกฎหมายห้ามการพสมเทียม ทำให้การพสมเทียมเป็นสิ่งถูกกฎหมาย ผู้รู้วิธีการย่อมจะปฏิบัติเมื่อไรก็ได้ แต่เมื่อผลของการพสมเทียมเกิดขึ้นมาคือเด็ก เด็กที่เกิดจากการพสมเทียมก็ย่อมเป็นเด็กที่เกิดจากการกระทำที่ถูกกฎหมายด้วย

ตามแนวโน้มที่ปรากฏนั้นการพสมเทียมมีผู้ต่อต้านน้อยกว่าการกระทำซึ่งการสมรสระหว่างญาติสายตรงที่ต้องห้าม หรือการสมรสซ้อน แต่ปรากฏว่าเด็กที่เกิดจากผลของการกระทำดังกล่าวมานั้น ได้เป็นที่ยอมรับว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองให้มีสถานะตามกฎหมายเช่นเดียวกับเด็กอื่นทั่วไป ในขณะที่เด็กที่เกิดจากการพสมเทียมยังไม่แน่นอนว่าจะได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายเพียงพอ แก่การที่เด็กจะอยู่รอดอย่างปลอดภัยในสังคม เพราะข้อสันนิษฐานของกฎหมายที่มีอยู่อาจยังไม่สามารถให้ความคุ้มครองแก่เด็กที่เกิดจากการพสมเทียมแบบต่างๆ ได้อย่างสมบูรณ์

จึงจำเป็นต้องพิจารณาหลักการทางกฎหมายเท่าที่มีตัวอย่างอยู่ หรือได้มีการพัฒนากฎหมายเรื่องนี้ขึ้นมาเทียบเคียง เพื่อหาแนวทาง

2. กฎหมายเกี่ยวกับการพสมเทียมของต่างประเทศ

ได้มีความเคลื่อนไหว ทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับการพสมเทียมในต่างประเทศเช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา สวีเดน เป็นต้น เริ่มจากการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลแล้วทำเป็นข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณาร่างกฎหมายต่อไป

ในประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) การแก้ปัญหาต่างๆ ทางกฎหมายมีความคล่องตัว เพราะศาลมีอำนาจสร้างกฎหมายขึ้นในรูปของคำพิพากษา ซึ่งคำพิพากษาที่มีหลักการทางกฎหมายที่เหมาะสมจะได้รับ

การยอมรับนับถือ เป็นบรรทัดฐานให้ศาลในระดับเดียวกัน หรือศาลระดับต่ำกว่า หนาไปอ้างอิง เป็นตัวอย่างในการพิจารณาพิพากษาคดีต่อ ๆ ไป เสมือนเป็นบท กฎหมาย ฉะนั้นจึงปรากฏมีคำพิพากษาคดีเกี่ยวกับการผสมเทียมในสหรัฐอเมริกา และประเทศอื่นที่ใช้กฎหมายระบบจารีตประเพณีหลายคดี ทั้งที่ ไม่มีบทบัญญัติ กฎหมายเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ถึงกระนั้นในสหรัฐอเมริกาก็มีการบัญญัติกฎหมาย เกี่ยวกับการผสมเทียมขึ้นมาด้วย ดังจะยกมาเป็นตัวอย่างดังต่อไปนี้

2.1 กฎหมายเกี่ยวกับการผสมเทียมของสหรัฐอเมริกา

เมื่อมีการผสมเทียมเกิดขึ้นในระยะแรกๆ เกิดความสับสนในขณะ ที่มีการใช้วิทยาการด้านการผสมเทียมกันอย่างแพร่หลาย แต่ปราศจากกฎหมาย ของรัฐบาลกลางที่จะควบคุม และป้องกันผลร้ายจากการแสวงหาประโยชน์ในรูป แบบต่างๆ จากการผสมเทียมนี้ ซึ่งต่างคนต่างก็ทดลองค้นคว้าของตนไปโดย รัฐบาลไม่มีงบประมาณสำหรับให้ใช้ในการวางแผนทางการวิจัย ด้านกฎหมาย ทั้งของรัฐบาลกลางและของมลรัฐต่างๆ เท่าที่มีอยู่บางฉบับก็ล้าสมัย ล้าจน ก่อให้เกิดความคลุมเครือเมื่อนำมาใช้แก่กรณีการผสมเทียม เพราะไม่สมเหตุ สมผลและเกิดความขัดแย้งกันนานาประการ ถึงขนาดที่ Doris J. Freed ประธานกรรมการฝ่ายกฎหมายครอบครัวของสมาคมเนติบัณฑิตอเมริกัน กล่าว ว่า "เรื่องนี้เป็นพันร้ายทางกฎหมาย ศีลธรรมและสังคม ที่จะต้องใช้เวลานานปี ในการรทกเถียง บัญญัติกฎหมาย ทดลองและทำผิดพลาดต่างๆ เพื่อที่จะได้ข้อ ยุติว่าจะหาอย่างไรกับปัญหาเหล่านี้"⁶

ศาสตราจารย์ Samuel Gorovitz แห่งมหาวิทยาลัยแมรีแลนด์ได้ สรุปรายงานเรื่องการผสมเทียมเสนออนุกรรมการแห่งรัฐสภาว่า "เรากำลัง มีอะไรอย่างหนึ่งที่คละเคล้าประกอบไปด้วยกฎหมาย และช่องว่างของกฎหมาย

⁶ "Medicine: A Legal, Moral, Social Nightmare."

ความน่าอดสู การกีดกัน ความไม่แน่นอนความสับสน และความหวาดกลัว
นานาประการ"⁷

การผสมเทียมแบบ AID (Artificial Insemination Donor) ซึ่งเป็นที่แพร่หลายในช่วงปี พ.ศ.2503 ถึงปี พ.ศ.2527 คาดว่ามีผลให้เด็กเกิดถึง 250,000 คนเฉพาะในสหรัฐอเมริกาแห่งเดียว⁸ แต่กฎหมายค่อยๆ เคลื่อนไหวอย่างช้าๆ เริ่มจากคำพิพากษาในศาลนิวยอร์ก เมื่อปี พ.ศ.2506 ว่าเด็กที่เกิดจากการผสมเทียมแบบ AID เป็นบุตรมิชอบด้วยกฎหมายทั้งๆ ที่สามีของหญิงให้ความยินยอมในการผสมเทียม⁹ หลังจากนั้นอีกสี่ปีศาลแห่งมลรัฐนิวยอร์กจึงได้พิพากษาว่าเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย¹⁰

บัดนี้มีถึง 25 มลรัฐในสหรัฐอเมริกา ซึ่งรวมทั้งมลรัฐนิวยอร์กด้วยได้บัญญัติกฎหมายขึ้นควบคุมและคุ้มครองทารก ที่เกิดจากการผสมเทียมแบบ AID โดยยอมรับว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของมารดาและสามีของมารดา หากสามีของมารดาได้ให้ความยินยอมแก่การผสมเทียมนั้น¹¹

⁷ Ibid.

⁸ Ibid.

⁹ Gursky v. Gursky [39 Misc. 2d 1083, 242 N.Y.S. 2d 406. 1963].

¹⁰ Adoption of Anonymous [Surrogate's Court, King County, 74 Misc. 2d 99, 345 N.Y.S 2d 430. 1973].

¹¹ "Medicine." Time (10 September 1984): 49.

การผสมเทียมแบบ IVF มีเด็กเกิดขึ้นโดยกรรมวิธีนี้ ในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นจำนวนร้อยคน แต่ไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ.2516 ศาลสูงสหรัฐได้พิพากษายอมรับว่าการทำแท้งในบางกรณีเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย ต่อมารัฐต่างๆ 25 มลรัฐได้ออกกฎหมายห้ามหรือจำกัดการทดลองโดยใช้ทารก (fetuses) ของมนุษย์ ในจำนวนนั้น 11 มลรัฐระบุห้ามการทดลองแกตัวอ่อน (embryo) อย่างเฉพาะเจาะจง และมี 6 มลรัฐที่บัญญัติในเชิงห้ามการนำตัวอ่อนมาแช่แข็ง โดยถือว่าการแช่แข็ง เป็นการทดลองที่ผิดกฎหมาย¹²

การให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทน (Surrogate Mother) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 มาจนถึงปี พ.ศ.2527 ในสหรัฐอเมริกามีเด็กเกิดจากหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนผู้อื่นประมาณ 100-150 คน แต่ไม่มีกฎหมายของมลรัฐใดๆ บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง มีเพียง 12 มลรัฐที่พิจารณาได้ว่ามีมาตรการเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่างๆ กันตั้งแต่ห้ามจนถึงอนุญาต แต่อย่างน้อยมี 24 มลรัฐที่มีกฎหมายเก่าห้ามการจ่ายเงินให้แก่หญิงที่ให้เด็กเป็นบุตรบุญธรรม ซึ่งพอจะอนุมานได้ว่าหญิงที่รับจ้างตั้งครรภ์ยอมมีวัตถุประสงค์เข้าข่ายต้องห้ามตามกฎหมายนี้¹³

ปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากการผสมเทียมยังมีอีก เช่นปัญหาของคู่สมรสของผู้บริจาคหรือของผู้รับจ้างตั้งครรภ์ แต่ปรากฏว่ากฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้มักจะมีบทบัญญัติกว้างๆ เน้นเฉพาะที่สำคัญต่อความอยู่รอดปลอดภัยของเด็กที่เกิดจากผลของการผสมเทียมนั้น โดยให้มารดาและสามีเป็นผู้รับผิดชอบในการอุปการะเลี้ยงดู ตัวอย่างกฎหมายของสหรัฐอเมริกาเช่น

¹² Ibid.

¹³ Ibid.

2.1.1 กฎหมายแม่บทว่าด้วยความเป็นบิดามารดา

(Uniform Parentage Act)

มาตรา 5 (ก) "ภายใต้ความควบคุมของแพทย์ผู้ได้รับอนุญาต และโดยได้รับความยินยอมของสามี ถ้าภริยาได้รับการผสมเทียม โดยใช้เชื้อพันธุ์ที่ได้รับบริจาค จากชายที่มีใช้สามีของหญิง กฎหมายก็เสมือนว่าสามีของหญิง เป็นบิดาตามธรรมชาติของเด็กที่เกิดจากการผสมเทียมนั้น ความยินยอมของสามี ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรและลงลายมือชื่อโดยสามีและภริยา ให้แพทย์ลงนามรับรองลายมือชื่อของสามีภริยาและวันที่ทำการผสมเทียม และยื่นเอกสารแสดงความยินยอมของสามีนั้นที่ (กระทรวงอนามัย) ซึ่ง เอกสารนั้นจะได้รับการเก็บรักษาไว้เป็นความลับในแฟ้มปิดผนึกประทับตรา อย่างไรก็ตามแม้แพทย์มิได้ปฏิบัติเช่นนั้นก็จะไม่เป็นผลกระทบกระเทือนความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับบุตรนั้น ส่วนเอกสารและบันทึกประวัติทั้งหมดที่เกี่ยวกับการผสมเทียม ไม่ว่าจะ เป็นบันทึกประวัติการของศาลหรือในแฟ้มเรื่องที่เก็บรักษาไว้โดยแพทย์ผู้ควบคุม หรือ ฆที่อื่นใด จะให้มีการตรวจสอบได้ก็แต่โดยคำสั่งศาลเมื่อมีเหตุอันควร

(ข) ผู้บริจาคเชื้อพันธุ์ที่ได้บริจาคให้แก่แพทย์ผู้ได้รับอนุญาต เพื่อใช้ในการผสมเทียมของหญิงที่สมรสแล้วที่มีใช้ภริยาของผู้บริจาคนั้น กฎหมายให้ถือเสมือนว่า มิได้เป็นบิดาตามธรรมชาติของเด็กที่เกิดขึ้นจากการผสมเทียมนั้น"¹⁴

¹⁴Uniform Parentage Act (1973): s 5.[Artificial Insemination];(a) If, under the supervision of a licensed physician and with the consent of her husband, a wife is insemination artificial with semen donated by man not her husband is treated in law as if he were the natural father of a child thereby conceived. The husband's

บทบัญญัติกฎหมายข้างต้นนี้ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจาก การผสมเทียมไม่มากนัก แต่ก็นับได้ว่ามีข้อกำหนดที่สามารถควบคุมและคุ้มครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องในการผสมเทียมได้โดยทั่วไป เมื่อนำไปเป็นพื้นฐานการบัญญัติ กฎหมายของมลรัฐต่างๆ ก็ย่อมจะทำให้กฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ของมลรัฐเหล่านั้นมีพื้นฐานในเรื่องสำคัญเป็นแนวเดียวกัน

consent must be in writing and signed by him and his wife
The physician shall certify their signatures and the
date of the insemination, and file husband's consent
with the [State Department of Health], where it shall be
kept confidential and in a sealed file. However, the
physician's failure to do so does not affect the father
and child relationship. All papers and records
pertaining to the insemination, whether part of the
permanent record of a court or of a file held by
the supervising physician or elsewhere, are subject to
inspection only upon an order of the court for good
cause shown.

(b) The donor of semen provided to a licensed
physician for use in artificial insemination of a
married woman other than the donor's wife is treated in
law as if he were not the natural father of a child
thereby conceived.

2.1.2 กฎหมายแห่งมลรัฐโอคลาโฮมา บัญญัติเรื่องการผสมเทียมไว้ในส่วนที่ 10 มาตรา 551 ว่า "การอนุญาต: กรรมวิธีในการผสมเทียมจะกระทำในรัฐนี้ได้ โดยบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติเวชกรรมตามการร้องขอและด้วยความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรของสามีและภริยา ที่ปรารถนาจะใช้กรรมวิธีนั้น เพื่อวัตถุประสงค์ในการให้กำเนิดบุตร"¹⁵

มาตรา 552 "สถานะของเด็ก: ให้ถือตามกฎหมายทุกประการว่าเด็กที่เกิดจากผลของการผสมเทียมเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายที่เกิดตามธรรมชาติของสามีและภริยาที่ได้ขอและให้ความยินยอมใช้กรรมวิธีนี้"¹⁶

มาตรา 553 "บุคคลที่ได้รับอนุญาต - ความยินยอม: ห้ามมิให้บุคคลใดดำเนินการผสมเทียมโดยวิธีต่างๆ เว้นแต่ได้รับอนุญาตให้ประกอบเวชกรรมในรัฐนี้ได้ในขณะที่นั้น และกระทำได้อีกเมื่อได้รับการร้องขอและโดยได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจาก สามีและภริยาที่ปรารถนาจะให้ใช้กรรมวิธีนั้น ความยินยอมดังกล่าวนี้ให้ทำขึ้นและรับทราบโดยทั้งสามีและภริยา และบุคคลผู้ปฏิบัติกรรมวิธี และผู้พิพากษาที่มีเขตอำนาจเหนือการรับบุตรบุญธรรม

¹⁵Oklahoma Artificial Insemination Statute:

s 551. Authorization. The technique of heterogous artificial insemination may be performed in this State by person duly authorized to practice medicine at the request and with the consent in writing of the husband and wife desiring the utilization of such technique for the purpose of conceiving a child or children.

¹⁶Ibid. s 552. Status of child. Any child or children born as result thereof shall be considered at law in on respects the same as a naturally conceived

เท่านั้น และให้ยื่นต้นฉบับของหนังสือแสดงความยินยอมนั้นตามกฎหมายข้อบังคับเดียวกันกับเอกสารการรับบุตรบุญธรรม ห้ามเปิดเผยเอกสารแสดงความยินยอมที่ได้ยื่นไว้ให้แก่สาธารณชน และข้อมูลที่อยู่ในเอกสารนั้นอาจจะเปิดเผยออกมาได้ โดยบุคคลที่ได้ให้ความยินยอม หรือโดยผู้ที่มีส่วนได้เสียอันชอบด้วยกฎหมายในการนั้น ตามที่ปรากฏหลักฐานโดยคำสั่งโดยเฉพาะของศาล"¹⁷

legitimate child of the husband and wife so requesting and consenting to the use of such technique."

¹⁷Ibid. s 553." Persons authorized - consent. : No person shall perform the technique of heterologous artificial insemination unless currently licensed to practice medicine in this State, and then only at the request and with the written consent of the husband and wife desiring the utilization of such technique. The said consent shall be executed and acknowledged by both the husband and wife and the person who is perform the technique, and the judge having jurisdiction over adoption of children, and an original thereof shall be filed under the same rules as adoption papers. The written consent so filed shall not be open to the general public, and the information contained therein may be released only to the person executing such consent, or to persons having legitimate interest therein as evidenced by a specific court order."

2.1.3 ประมวลกฎหมายแห่งมลรัฐจอร์เจีย

ในมาตรา 74-101.1 แห่งประมวลกฎหมายแห่งมลรัฐจอร์เจียมีคำอธิบายประกอบดังนี้ (ก) เด็กทั้งปวงที่เกิดขึ้นโดยวิธีการผสมเทียมและเกิดในระหว่างการสมรส หรือภายในระยะเวลาตั้งครรภ์ตามปกติในภายหลังให้สันนิษฐานว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายโดยไม่มีข้อโต้แย้งหากทั้งสามีและภริยาให้ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรแก่การใช้และการดำเนินการผสมเทียม¹⁸

(ข) ให้แพทย์ผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบเวชกรรม (ตามกฎหมายแห่งจอร์เจีย) เท่านั้นเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการหรือกระทำการผสมเทียมแก่มนุษย์ผู้หญิง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นใดที่พยายามจะดำเนินการหรือกระทำการผสมเทียมแก่มนุษย์ผู้หญิง จักมีความผิดอาญาร้ายแรงและด้วยเหตุนี้ในการพิจารณาโทษ ให้ลงโทษจำคุกในทัณฑสถานไม่น้อยกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี¹⁹

¹⁸Georgia Code Annotated: (a) All children born within wedlock, or within the usual period of gestation thereafter, who have been conceived by the means of artificial insemination, are irrebuttably presumed legitimate if both the husband and wife consent in writting to the use and administration of artificial insemination.

¹⁹Ibid., (b) Physicians and surgeons licence to practice medicine [under Georgia law] shall be the only persons authorized to administer or perform artificial insemination upon any female human being. Any other person or persons who shall be attempt to administer or

(ค) แพทย์คนใดได้รับความยินยอมมอบหมาย เป็น
 ลายลักษณ์อักษรลงลายมือชื่อ โดยทั้งสามีและภริยาให้ดำเนินการหรือปฏิบัติการ
 พสมเทียมจักได้รับยกเว้นจากความรับผิดทางแพ่งต่อสามีและภริยา หรือเด็กที่
 กำเนิดจากการพสมเทียม สำหรับผลของการพสมเทียมดังกล่าวความยินยอม
 เป็นหนังสือที่ทำขึ้นในกรณีนี้ จักไม่ยกเว้นความรับผิดของแพทย์จากความรับผิด
 ทางแพ่งที่เกิดขึ้นจากความประมาทเลินเล่อของแพทย์เอง ในการดำเนินการ
 หรือปฏิบัติการพสมเทียม²⁰

perform, or who shall actually administer or perform, artificial insemination upon any female human being shall be guilty of a felony, and on conviction therefor shall be punished by imprisonment in the penitentiary for not less than one year nor more than five years.

²⁰Ibid., (c) Any physicians and surgeon who shall obtain written authorize signed by both the husband and wife authorizing him to perform or administer artificial insemination shall be relieved of civil liability to the husband and wife or to any child conceived by artificial insemination for the result or results of said artificial insemination: Provided, however, written authorization provided for herein shall not be relieved any physicians and surgeon from any civil liability arising from his or her own negligent administration or performance of artificial insemination.

จากบทบัญญัติของสหรัฐอเมริกาที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้ จะเห็นได้ว่ามีแนวทางเป็นอย่างเดียวกันคือ บทบัญญัติไม่ระบुरายละเอียด แต่เป็นการวางหลักที่สำคัญคือ (1) เด็กเกิดจากการผสมเทียมโดยสามี และภริยาให้ความยินยอมเป็นหนังสือ กฎหมายถือว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีและภริยานั้น ประเด็นสำคัญคือความยินยอมของสามีภริยา

(2) ผู้ปฏิบัติการผสมเทียมต้องเป็นแพทย์ผู้ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย

(3) หนังสือให้ความยินยอมต้องเก็บรักษาไว้อย่างเป็นทางการ และเป็นความลับ

(4) แพทย์ผู้ปฏิบัติการผสมเทียมไม่ต้องรับผิดชอบแพ่งหากปฏิบัติถูกต้องตามหลักการแพทย์

(5) ผู้บริจาคเชื้อพันธุ์ไม่ถือว่าเป็นบิดาของเด็กทั้งในฐานะบิดาตามธรรมชาติและบิดาตามกฎหมาย

แม้บทบัญญัติกฎหมายมีอยู่เพียงหลักสำคัญก็ตาม แต่เมื่อมีปัญหาแปลกแตกต่างออกไปจนตัวบทกฎหมายที่มีอยู่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้โดยตรงแล้ว ศาลก็สามารถแก้ปัญหาได้เอง ฉะนั้นจึงน่าสังเกตว่าหลักการที่ปรากฏขึ้นเป็นบทบัญญัติกฎหมายลายลักษณ์อักษรของสหรัฐแล้ว คงจะเป็นหลักการสำคัญที่จำเป็นและถือว่าเป็นมาตรฐานได้โดยทั่วไป

เรื่องเกี่ยวกับการผสมเทียมบางกรรมวิธี เช่น การปฏิสนธิในหลอดทดลองและมารดารับจ้างนั้น แม้จะมีกรณีเป็นข่าวและเกิดคดีขึ้นแล้ว แต่โดยทั่วไปแล้วยังมีความสับสนอยู่ จนไม่สามารถกำหนดหลักการที่เป็นข้อยุติได้อย่างแท้จริง จึงยังไม่มีบทบัญญัติขึ้นมาเป็นลายลักษณ์อักษร แต่วงการที่เกี่ยวข้องก็มิได้เพิกเฉยต่อปัญหา เช่นมีการศึกษาค้นคว้าในบางเรื่องที่สำคัญ รัฐก็ให้การสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าหาหลักการ ด้วยการให้งบประมาณสนับสนุนและมีการตั้งคณะกรรมการขึ้นศึกษาพิจารณา ตัวอย่างที่สำคัญคือ การที่กระทรวงอนามัย การศึกษาและการสงเคราะห์ของสหรัฐอเมริกา ให้การสนับสนุนการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิสนธิของมนุษย์ในหลอดทดลองและการย้ายตัวอ่อน

ซึ่งในกรณีนี้คณะกรรมการที่ปรึกษาศีลธรรมของกระทรวงอนามัย การศึกษาและการสงเคราะห์ได้ให้ข้อยุติไว้เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ.2522 ²¹ ที่อาจนำไปศึกษาแนวทางในการบัญญัติกฎหมายต่อไปได้ดังนี้

ข้อยุติที่ 1. กระทรวงอนามัย การศึกษาและการสงเคราะห์ ควรพิจารณาให้ความสนับสนุน แก่การวิจัยที่วางโครงการอย่างละเอียดถี่ถ้วน เกี่ยวกับการปฏิสนธิในหลอดทดลองและการย้ายตัวอ่อนในสัตว์ต่างๆ รวมทั้งสัตว์จำพวกเลี้ยงลูกด้วยนมที่เจริญที่สุดแต่ไม่ใช่มนุษย์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจดียิ่งขึ้นเกี่ยวกับกระบวนการเพาะตัว การฝังตัวและการพัฒนาของตัวอ่อน เพื่อประเมินความเสี่ยงภัยของทั้งแม่และลูกที่เกี่ยวข้องกับกรรมวิธีนั้น และเพื่อพัฒนากรรมวิธีนั้นให้มีประสิทธิผลดียิ่งขึ้น²²

ข้อยุติที่ 2. คณะกรรมการศีลธรรมพบว่า เมื่อพิจารณาในแง่ศีลธรรมแล้ว การวิจัยเรื่องการปฏิสนธิในหลอดทดลองและการย้ายตัวอ่อนของมนุษย์เป็นที่ยอมรับให้กระทำได้โดยมีเงื่อนไขว่า

(ก) ถ้าการวิจัยการปฏิสนธิของมนุษย์ในหลอดทดลอง โดยไม่มีการย้ายตัวอ่อน ก็จะยอมรับได้หากปฏิบัติตามเงื่อนไขต่อไปนี้

²¹Ethics Advisory Board, Department of Health, Education, and Welfare, Conclusions (4 May 1979).

²²Ibid., Conclusion (1). "The Department should consider support of carefully designed research involving in vitro fertilization and embryo transfer in animals, including nonhuman primates, in order to obtain a better understanding of the process of fertilization, implantation and embryo development, to assess the risks to both mother and offspring associated with such pro-

- (1) การวิจัยนั้นอนุมัติตามตัวบทที่เกี่ยวข้องทั้งปวงของกฎข้อบังคับการวิจัยที่เกี่ยวกับมนุษย์
- (2) การวิจัยนั้นกำหนดโครงการเบื้องต้นเพื่อ
 - (2.1) สร้างความปลอดภัยและประสิทธิภาพในการย้ายตัวอ่อน และ
 - (2.2) ให้ได้มาซึ่งข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่สำคัญอันจะนำไปสู่เป้าหมายที่ไม่สามารถบรรลุได้อย่างมีเหตุผลด้วยวิธีอื่น ๆ
- (3) เชื้อพันธุ์หรือ ไข่ของมนุษย์ที่ใช้ในการวิจัยจะต้องได้รับมาจากบุคคลที่ได้รับทราบถึงลักษณะ และวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่เชื้อพันธุ์และ ไข่นั้นถูกนำไปใช้ในการนั้นและได้ให้ความยินยอมอย่างเป็นทางการเฉพาะสำหรับการใช้เช่นนั้นเท่านั้น
- (4) จะ ไม่ปล่อยให้ตัวอ่อนอยู่ในหลอดทดลองนานเกินกว่าขั้นตอนตามปกติเกี่ยวกับความสมบูรณ์ของการฝังตัวของตัวอ่อนในผนังมดลูก (14 วันหลังจากการปฏิสนธิ) และ
- (5) ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะได้รับการบอกกล่าวให้ทราบหากมีหลักฐานสื่อให้เห็นว่ากรรมวิธีจะนำไปสู่การเสี่ยงที่จะทำให้เกิดทารกผิดปกติมากกว่าทารกที่เกิดจากการสืบพันธุ์โดยวิธีธรรมชาติของมนุษย์²³

cedures, and to improve the efficacy of the procedure."

²³Ibid., Conclusion (2). The Ethics Advisory Board finds that it is acceptable from an ethical standpoint to undertake research involving human in vitro

(ข) นอกจากนั้น ถ้าการวิจัยเกี่ยวกับการย้ายตัวอ่อนที่ได้จากการปฏิสนธิของมนุษย์ในหลอดทดลองแล้ว การย้ายตัวอ่อนจะกระทำได้เฉพาะเชื้อพันธุ์และไข่ที่ได้มาจากคู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น²⁴

fertilization and embryo transfer provided that:

A. If the research involving human in vitro fertilization without embryo transfer, the following conditions are satisfied: 1. the research complies with all appropriate provisions of the regulations governing research with human subjects (45 CFR 46); 2. the research is designed primarily: (A) to establish the safety and efficacy of embryo transfer and (B) to obtain important scientific information toward that end not reasonably attainable by other means; 3. Human gametes used in such research will be obtained exclusively from persons who have been informed of the nature and purpose of the research in which such materials will be used and have specifically consented to such use; 4. No embryo will be sustained in vitro beyond the stage normally with the completion of implantation (14 days after fertilization); and 5. All interested parties and the general public will be advised if evidence begins to show that the procedure entails risks of abnormal offspring higher than those associated with normal human reproduction.

²⁴ Ibid., Conclusion (2).

ข้อยุติที่ 3. คณะกรรมการพบว่า จากการพิจารณาในแง่ศีลธรรม กระจกทรวงๆ สามารถที่จะยอมรับ ที่จะให้มีการสนับสนุนหรือดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับ การปฏิสนธิในหลอดทดลองของมนุษย์และการย้ายตัวอ่อน หากว่าสามารถ ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในข้อยุติที่ 2. อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการ ก็ตัดสินใจที่จะ ไม่กล่าวถึง เรื่องขีดชั้นจำนวนเงินทุน ซึ่งการวิจัยนั้นอาจได้รับ หากจะพึงมี²⁵

ข้อยุติที่ 4. สถาบันแห่งชาติว่าด้วยอนามัยเด็ก และพัฒนาการมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆควรร่วมงานกับหน่วยงานอาชีพทางสังคม รัฐบาล ต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ เพื่อรวบรวม วิเคราะห์และเผยแพร่ สารนิเทศอันได้มาจากการวิจัย (ทั้งในสัตว์และมนุษย์) ประสพการณ์ทางการ แพทย์เกี่ยวกับการปฏิสนธิในหลอดทดลอง และการย้ายตัวอ่อนที่ได้ดำเนินการไป

B. In addition, if the research involves embryo transfer following human in vitro fertilization, embryo transfer will be attempt only with gametes obtained from lawfully married couples.

²⁵Ibid., Conclusion (3). The Board finds it acceptable from an ethical standpoint for the Department to support or conduct research involving human in vitro fertilization and embryo transfer, provided that the applicable condition set forth in Conclusion (2) are met. However, the Board has decided not to address the question of the level of funding, if any, which such reserarch might be given.

ทั่วโลก²⁶

ข้อยุติที่ 5. รัฐมนตรี พึงส่งเสริมการพัฒนากฎหมายต้นแบบ หรือกฎหมายแม่บท เพื่อที่จะกำหนดสถานะทางกฎหมายของเด็กที่เกิดจากผลของการปฏิสนธิในหลอดทดลองและการย้ายตัวอ่อนให้ชัดเจน ในส่วนที่ว่าบุตรphy อาจเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อการพัฒนากฎหมายเช่นนั้น กระทรวงฯ ควรพิจารณาให้ความสนับสนุนตามสมควร²⁷

²⁶Ibid., Conclusion (4). The National Institute of Child Health and Human Development (NICHD) and other appropriate agencies should work with professional societies, foreign governments and international organization to collect, analyze and disseminate information derived from research (in both animals and humans) and clinical experience throughout the world involving in vitro fertilization and embryo transfer.

²⁷Ibid., Conclusion (5). The Secretary encourage the development of a uniform or model law to clarify the legal status of children born as a result of in vitro fertilization and embryo transfer. To the extent that funds may be necessary to develop such legislation, the Department should consider providing appropriate support (Emphasis added).

ในอังกฤษ ซึ่งเป็นประเทศแม่แบบของระบบกฎหมายจารีตประเพณี และมีความก้าวหน้าในวิทยาการทางแพทย์เกี่ยวกับการผสมเทียมอย่างมาก แต่ ยังไม่มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นลายลักษณ์อักษร นอกจากรัฐสภา ได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาศึกษาและทำข้อเสนอแนะเมื่อปี พ.ศ. 2525 ซึ่งได้ ให้ข้อเสนอแนะสำคัญๆ เช่น

- สถานพยาบาลทั้งหลายที่ให้บริการแก้ไขการเป็นหมันด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น ผสมเทียมแบบ AID หรือทำการปฏิสนธิในหลอดทดลอง หรือการบริจาคไข่ จะต้องได้รับอนุญาตและได้รับการควบคุมด้วยกฎข้อบังคับ

- การวิจัยตัวอ่อนสามารถอนุญาตให้กระทำได้ หากดำเนินการวิจัย ไม่เกิน 14 วันนับแต่เริ่มปฏิสนธิ แต่จะต้องได้รับอนุญาตและกระทำภายใต้กฎ ข้อบังคับเช่นเดียวกัน

- แต่มารดารับจ้างควรเป็นสิ่งต้องห้าม เพราะน่าจะถูกคัดค้านใน ทางศีลธรรม²⁸

²⁸ "Medicine" Time (10 September 1984): 50.

2.2 กฎหมายเกี่ยวกับการผสมเทียมของประเทศสวีเดน

บรรดาประเทศยุโรปตะวันตกที่ใช้ระบบประมวลกฎหมาย ต่างก็ให้ความสนใจต่อเรื่องการผสมเทียม ถึงกับมีการประชุมรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรม ประเทศยุโรปตะวันตกขึ้น ที่เมือง Strasbourg เพื่อพยายามวางนโยบายระหว่างประเทศเกี่ยวกับวิทยาการด้านการสืบพันธุ์²⁹ แต่ถึงทุกวันนี้ปรากฏว่ามีกฎหมายลายลักษณ์อักษรเกิดขึ้นเพื่อการผสมเทียมน้อยมาก กฎหมายเกี่ยวกับการผสมเทียมที่บัญญัติขึ้นมาเป็นลายลักษณ์อักษร ในประเทศยุโรปตะวันตกที่น่าสนใจเป็นฉบับแรกคือกฎหมายของสวีเดน ที่ได้มีการเตรียมการศึกษาพิจารณาเป็นอย่างดีและมีบทบัญญัติที่น่านำมาเป็นตัวอย่างเพื่อการศึกษาเปรียบเทียบ เพื่อแสวงหาแนวทางกฎหมายในเรื่องนี้ต่อไป

2.2.1 คณะกรรมการการผสมเทียม

หลังจากที่รัฐบาลสวีเดนได้ตั้งคณะกรรมการพิเศษขึ้นคณะหนึ่ง เมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ.2524 ชื่อว่า "คณะกรรมการการผสมเทียม" (The Insemination Committee) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากสาขาวิชาชีววิทยาที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบ ศึกษา และรายงานข้อมูลและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องการผสมเทียม

คณะกรรมการฯ ได้ทำรายงานเรื่อง เด็กที่เกิดจากการผสมเทียม (Children conceived by Artificial Insemination) ซึ่งพิมพ์เผยแพร่เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.2526 และผลจากรายงานนี้เอง สวีเดนได้บัญญัติกฎหมายว่าด้วยการผสมเทียมขึ้น ให้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2528 และในปี พ.ศ.2528 คณะกรรมการฯ ได้เสนอรายงานเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องการปฏิสนธิในหลอดทดลอง การย้ายฝากตัวอ่อน และมารดารับจ้าง ซึ่งต่อไปคงจะมีการออกกฎหมายตามมา และในปัจจุบันคณะกรรมการฯ นี้กำลัง

²⁹Ibid.

ศึกษาเรื่องการคุ้มครองทารกที่ยังไม่เกิด และการตรวจวินิจฉัยทารกในครรภ์ซึ่งจะมีการทำรายงานเสนออีกเช่นกัน

2.2.2 การบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการผสมเทียมของประเทศสวีเดน
หลังจากมีรายงานของคณะกรรมการการผสมเทียมฉบับแรกเมื่อเดือน
กันยายน พ.ศ.2526 แล้ว รัฐสภาสวีเดนได้ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ
ผสมเทียมสองฉบับ ในปี พ.ศ.2527 คือ

2.2.2.1 พระราชบัญญัติแก้ไขประมวลกฎหมายเกี่ยวกับบิดา
มารดาและเด็ก (Act on amendment of the Code Relating to
Parents, Guardians and Children) เป็นกฎหมายเลขที่ 1984:1139
เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ.2527 ตามมาตรา 6 ของกฎหมายนี้มีความว่า
"ถ้าได้มีปฏิบัติการผสมเทียมแก่มารดา โดยได้รับความยินยอมของสามีของ
มารดา หรือชายที่มารดาอยู่ร่วมด้วยฉันสามีภรรยา และถ้าได้คำนึงถึง
สภาพการณ์ทั้งปวงแล้ว น่าจะพิจารณาได้ว่าเด็กได้เกิดขึ้นจากผลของการ
ผสมเทียมแล้ว ให้ถือว่าบุคคลที่ได้ให้ความยินยอมเป็นบิดาของเด็ก"³⁰

³⁰Act on amendment of the Code Relating to
Parents, Guardians and Children, SFS 1984: 1139, Sweden,
1984. s 6. "If an insemination has been performed
on the mother, with the consent of her husband or of
the man with whom she cohabits under marriage-like
conditions, and if with regard to all circumstances it
is considered probable that the child has been conceived
as a result of the insemination, then the person who
gave his consent shall be regarded as the father of the
child."

เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเก่า เพื่อให้มีบทบัญญัติรับรองสถานะของเด็กที่เกิดจากการผสมเทียม โดยตั้งข้อสันนิษฐานของกฎหมายไว้ว่าผู้ให้ความยินยอมแก่การผสมเทียมเป็นบิดาของเด็ก

2.2.2.2 พระราชบัญญัติว่าด้วยการผสมเทียม (Act 1984: 1140 on Insemination) กฎหมายนี้มีบทบัญญัติดังนี้

มาตรา 1. "ในพระราชบัญญัตินี้คำว่า การผสมเทียมให้หมายความว่า การฉีดเชื้อพันธุ์เข้าไปในช่องคลอดของหญิงในลักษณะที่มีใช้ตามธรรมชาติ"³¹

มาตรา 2. "การผสมเทียมอาจกระทำได้โดยมีเงื่อนไขว่า หญิงได้สมรสแล้ว หรืออยู่ร่วมกับชายฉันทามีภริยา จะต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากสามีหรือชายที่อยู่ร่วมด้วย"³²

มาตรา 3. "การผสมเทียมด้วยเชื้อพันธุ์ของชายอื่นที่มีใช้สามีของหญิง หรือที่หญิงอยู่ร่วมด้วยฉันทามีภริยา อาจกระทำได้เฉพาะในโรงพยาบาลสาธารณะ ภายใต้การควบคุมของแพทย์ที่มีคุณวุฒิทางนรีเวชศาสตร์และสูติศาสตร์

ให้แพทย์เป็นผู้พิจารณาตัดสินว่า สมควรจะให้การผสมเทียมหรือไม่ โดยพิจารณาถึงสภาพการณ์ทางการแพทย์ ทางจิตวิทยา และทางสังคมของคู่สมรส การผสมเทียมจะกระทำได้เฉพาะเมื่อเป็นไปได้ที่เด็กที่จะเกิดจาก

³¹Act 1984: 1140 on Insemination, Sweden, 1984.

s 1. "Insemination shall in this Act mean the insemination of semen into a woman in an artificial manner."

³²Ibid., s 2. "Insemination may only take place on the condition that the woman is married or cohabits with a man under marriage-like conditions. The written consent of the husband or the cohabiting man must be obtained.

ผลของการผสมเทียมจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูในสภาพที่เป็นคุณประโยชน์แก่เด็ก
ถ้าแพทย์ปฏิบัติที่จะหาการผสมเทียมให้ คู่สมรสอาจร้องขอต่อคณะกรรมการ
แห่งชาติว่าด้วยอนามัยและการสงเคราะห์ เพื่อให้พิจารณาเรื่องใหม่ คำตัดสิน
ของคณะกรรมการเป็นอันยุติจะอุทธรณ์ต่อไปอีกไม่ได้

ให้แพทย์คัดเลือกผู้บริจาคเชื้อพันธุ์ที่เหมาะสม ให้บันทึกประวัติ
ข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริจาคไว้ และให้เก็บรักษาบันทึกไว้อย่างน้อย 70 ปี"³³

³³Ibid., s 3. "Insemination with the sperm of a man other than the man to whom the woman is married or with whom she is cohabiting may take place only in a public hospital under supervision of physician qualified in gynaecology and obstetrics.

the physician shall determine if it is appropriate that insemination take place taking into consideration the medical, psychology and social circumstances of the couple . Insemination may take place only if it is probable that the child resulting therefrom will be brought up under favourable conditions. If insemination is refused, the couple may apply to the National Board of Health and Welfare for a re-examination of case. No appeal may be made against the decision of The Board.

the physician shall select an appropriate donor of the sperm . Information concerning the donor shall be registered and the record shall be kept for at least 70 years.

มาตรา 4. "เด็กที่เกิดจากผลของการผสมเทียมตามมาตรา 3. มีสิทธิที่จะได้รับทราบข้อความในบันทึกประวัติเกี่ยวกับผู้บริจาคเชื้อพันธุ์ ที่โรงพยาบาลเก็บรักษาไว้หากเด็กนั้นเป็นผู้ใหญ่เพียงพอแล้ว ให้คณะกรรมการสังคมสงเคราะห์ของท้องถิ่นช่วยเหลือเด็กในการขอรับทราบข้อมูลนี้เมื่อเด็กบรรลุนิติภาวะ"³⁴

มาตรา 5. "ในคดีฟ้องร้องเกี่ยวกับความเป็นบิดามารดา หากเจ้าเป็นที่ศาลจะต้องได้รับข้อมูลที่มีอยู่ในเรื่องการผสมเทียมแล้ว ผู้ที่รับผิดชอบในการผสมเทียมนั้นหรือบุคคลอื่นใดที่มีอำนาจหน้าที่รู้เห็นข้อมูลนั้นได้ มีหน้าที่ต้องนำข้อมูลนั้นเสนอต่อศาลเมื่อได้รับคำร้องขอ"³⁵

มาตรา 6. "ห้ามนำเชื้อพันธุ์ที่เก็บรักษา โดยวิธีแช่แข็ง เข้าในประเทศสวีเดน โดยมิได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการอนามัย และการ

³⁴Ibid., s 4. "A child conceived as a result of insemination in accordance with s 3 is entitled to be advised of the content of the record kept by the hospital concerning the donor of the sperm, provided the child has reached sufficient maturity. The local Social Welfare Committee shall assist the child in obtaining this information when it so desires.

³⁵Ibid., s 5. "If, in a court case concerning paternity, it is necessary for the Court to gain access to the information in existence as to insemination, then the person who is responsible for the insemination or any other person having access to the information is obliged to present it to the Court upon request.

การสงเคราะห์"³⁶

มาตรา 7. "ผู้ใดกระทำการเป็นวิสัยหรือกระทำ เพื่อแสวงหาประโยชน์ปฏิบัติการผสมเทียมฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ หรือโดยเหตุผลเดียวกันเสนอให้ใช้เชื้อพันธุ์เพื่อการผสมเทียมจะมีความผิด ต้องโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน"³⁷

พระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.2528 และมีให้บังคับใช้มาตรา 4 แก่กรณีที่ได้บริจาคเชื้อพันธุ์ก่อนการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้³⁸

สวีเดนเป็นประเทศที่ให้สวัสดิการทางสังคมสูงประเทศหนึ่ง และยอมรับการอยู่ร่วมกันของชายหญิงอย่างสามีกิริยา โดยมีได้มีการสมรสตามกฎหมายว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการสมรส กฎหมายครอบครัวของสวีเดนพัฒนาไปตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ดำเนินไปอยู่ตลอดเวลา ในเรื่องของการผสมเทียมได้เริ่มมีการผสมเทียมแบบ AID ตั้งแต่ พ.ศ.2463 ระหว่างกลางปี พ.ศ.2488-2491 มีปฏิบัติการผสมเทียม 95 ราย ได้ผลคือตั้งครรภ์เพียง

³⁶Ibid., s 6. "Frozen sperm may not be import into Sweden without the permission of the National Board of Health and Welfare."

³⁷Ibid., s 7. "Any person who habitually or for reson of gain performs insemination contrary to this Act or for the same reasons offers sperm for insemination shall be punished by fines or imprisonment for a maximum of six months."

³⁸Ibid., "This Act shall come into force on 1 March 1985. S 4 shall not apply in the case of sperm donated before the coming into force of this Act."

7 ราย ปัจจุบันมีการผสมเทียมในโรงพยาบาลประมาณ 1,800 ราย และโดยแพทย์เป็นเอกเทศอีกประมาณ 200 ราย ผลที่ได้คือ เด็กที่เกิดในโรงพยาบาลประมาณ 200 รายและโดยแพทย์ประมาณ 30 คน สำหรับการผสมเทียมแบบ AIH ในสวีเดนกระทำได้ที่โรงพยาบาล 28 แห่ง และสถานพยาบาลเอกชนอีก 26 แห่ง ทำให้มีเด็กเกิดจากกรรมวิธีนี้เฉลี่ยประมาณปีละ 40 คน³⁹

ข้อสังเกต (1) ประเทศสวีเดน เป็นประเทศที่มีจำนวนประชากรประมาณ 8 ล้านคน เมื่อดำเนินถึงว่าคนในประเทศนี้รับเด็กต่างชาติเป็นบุตรบุญธรรมมากประเทศหนึ่งแล้วเห็นได้ว่า ความต้องการมีบุตรของคนในประเทศนี้สูงแต่มีเด็กเกิดน้อย

(2) ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการมีหลายประการ ที่ไม่ได้ออกกฎหมายครอบคลุมไปถึง เช่น ข้อเสนอเรื่องการให้ความยินยอมโดยปริยาย เรื่องการเก็บรักษาเชื้อพันธุ์แช่แข็ง เรื่องการห้ามผสมเชื้อพันธุ์เข้าด้วยกัน

(3) มีบทบัญญัติที่แปลกจากกฎหมายของประเทศสหรัฐ แต่นับว่าเป็นการกำหนดกฎหมายที่มีหลักการที่มีเหตุผลรองรับเป็นอย่างดี เช่น

- การให้เก็บทะเบียนประวัติผู้บริจาคเชื้อพันธุ์ เป็นเวลาอย่างน้อย 70 ปีในแต่ละกรณีที่ปฏิบัติการผสมเทียม
- ให้ผู้ที่เกิดจากการผสมเทียมที่โตเป็นผู้ใหญ่แล้วขอดูบันทึกประวัติของตนเองได้

³⁹Summary of a report of the Insemination Committee, "Children Conceived by Artificial Insemination", SOU 1983:42, Sweden, 1983: 2-3.

- ห้ามนำเข้าผลิตภัณฑ์แช่แข็งจากต่างประเทศเข้าประเทศสวีเดน โดยมีได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการอนามัยและการสงเคราะห์
- การกำหนดให้มีการลงโทษทางอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการผสมเทียม

แม้สภาพแวดล้อมของประเทศสวีเดน จะแตกต่างจากประเทศอื่นๆ แต่หลักการส่วนใหญ่ก็เป็นทานองเดียวกัน นับว่าเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการผสมเทียมในระบบประมวลกฎหมายที่ออกบังคับใช้ก่อนประเทศอื่นๆ ที่กำลังอยู่ในระหว่างการศึกษาข้อมูลและหาเหตุผลกันอยู่

สาระสำคัญในเรื่องของการผสมเทียมที่ควรมี
บทบัญญัติกฎหมายควบคุมและคุ้มครอง

จากการศึกษาข้อมูลและแนวทางของกฎหมาย ที่เกิดขึ้นจากการ
ผสมเทียมแล้ว ปรากฏว่าหลักกฎหมายที่จะต้องนำมาพิจารณามักจะเกี่ยวกับ
เรื่องต่อไปนี้

1. ความยินยอม

สิ่งที่ขาดไม่ได้ในเรื่องของการผสมเทียมคือ เรื่องของความยินยอม
ตามความเห็นของนักกฎหมายอังกฤษ⁴⁰ เห็นว่าการผสมเทียมจะเกิดขึ้นได้ก็
โดยความยินยอมของสามีภรรยา ไม่ว่าจะใช้รูปแบบใดสามีภรรยาจะต้องมีส่วนร่วม
เห็นด้วยกันและสมควรมีแบบของการให้ความยินยอมตามกฎหมาย มีเนื้อหา
สาระที่เป็นมาตรฐานใช้ได้ทั่วไปในทุกสถานที่ที่ให้บริการทางด้านนี้ มิใช่ให้
สถานที่บริการเป็นผู้กำหนดเอง เพราะมาตรฐานที่ได้ย่อมจะแตกต่างกัน การ
มีแบบมาตรฐานเป็นการดีสำหรับสถานที่ให้บริการทุกแห่ง และผู้ให้ความยินยอม
ที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองตามกฎหมายได้เท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะใช้
บริการในสถานที่ใดๆ ก็มีมาตรฐานเดียวกัน

สำหรับนักกฎหมายสวีเดน⁴¹ เห็นว่าเรื่องของความยินยอมถือว่า

⁴⁰M.C. Macnaughton, " The Warnock Committee proposals." ed.Thompson, Prof.W. and others in In Vitro fertilisation and Donor Insemination (London: Royal College of Obstetricians and Gynaecologists, 1985), p. 344.

⁴¹Summary of a report of the Insemination Committee : 9.

เกิดขึ้นโดยปริยายหากหญิงยอมให้มีการผสมเทียม ไม่ว่าจะ เป็นแบบ AIH หรือ แบบ AID ส่วนในกรณี AIH ชายไม่ว่าจะเป็นสามีหรือชายที่อยู่ด้วยกัน⁴² ถ้าให้เชื้อพันธุ์สัดเพื่อใช้ในการผสมเทียม ก็ถือว่าชายนั้นได้ให้ความยินยอมแล้ว แต่ถ้าเป็นกรณี AID ชายผู้เป็นสามีหรือชายที่อยู่ด้วยกันจะต้องให้ความยินยอม เป็นลายลักษณ์อักษรภายใต้เงื่อนไขที่คณะกรรมการจะได้ออกกำหนดไว้ สำหรับ ความยินยอมนี้ชายจะขอถอนคืนก็ได้แต่ต้องก่อนที่จะมีการตั้งครรภ์ หากมีการ ตั้งครรภ์แล้วชายต้องรับผิดชอบตามที่ได้ให้ความยินยอมไว้และชายเป็นบิดา โดย ชอบด้วยกฎหมายของเด็กที่เกิดมา

สหรัฐอเมริกา⁴³ มีกฎหมายของสหรัฐฯ กำหนดเกี่ยวกับเรื่องของการผสมเทียมไว้ และสำหรับเรื่องของความยินยอมนั้นกฎหมายกำหนดให้สามี ภริยาต้องลงลายมือชื่อไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มลรัฐที่มีการกำหนดในเรื่องของการให้ความยินยอมนี้ เช่น มลรัฐจอร์เจีย (Georgia)⁴⁴ มลรัฐโอคลาโฮมา (Oklahoma)⁴⁵

จากความเห็นของนักกฎหมายและบทบัญญัติกฎหมาย ที่กล่าวมาข้างต้น ถือได้ว่าโดยหลักใหญ่แล้วต้องมีความยินยอมของสามีภริยา เพียงแต่ในเรื่อง

⁴²กฎหมายและสังคมของสวีเดนยอมรับการอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้สมรสตามกฎหมายว่ามีผลเท่าเทียมกับการสมรส

⁴³Walter Wadlington, Jon R. Waltz, and Roger B. Dworkin, Law and Medicine: Case and Materials (New York : The foundation Press, inc., 1980), p. 799.

⁴⁴Ibid., p. 798.

⁴⁵William J. Curran and E. Donald Shapiro Law, Medicine, and Forensic Science 2ed. (Boston: Little, Brown and Company, 1970), p. 821.

ของรายละเอียดปลีกย่อยเท่านั้นที่แตกต่างกัน ก็ได้ว่าเรื่องนี้เป็นที่ยอมรับกัน
 อย่าง เป็นเอกฉันท์ว่าก่อนที่จะมีการผสมเทียมสามีภริยาจะต้องได้ให้ความยินยอม
 ต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายเสียก่อน

สำหรับรูปแบบของความยินยอมมีทั้ง โดยปริยาย และแบบมีลายลักษณ์
 อักษร การแบ่ง เช่นนั้นเป็นการแบ่งตามวิธีการทางการแพทย์ แต่กรณีที่มีรูป
 แบบเดียวคือต้องมีความยินยอมทุกครั้งที่ทำผสมเทียม เป็นการวางหลักการ
 อย่างกว้างๆ สามารถใช้กับปฏิบัติการทางการแพทย์ได้ทุกวิธี การมีรูปแบบ
 เดียวมีข้อดีคือแม้จะมีวิธีการทางการแพทย์ใหม่ๆเกิดขึ้น ข้อกำหนดนี้ก็สามารถ
 นำไปใช้ได้ ไม่เป็นการจำกัดวงแคบเกินไปอันจะทำให้ต้องมีการบัญญัติข้อใหม่
 ขึ้นตามวิธีการทางการแพทย์ที่พัฒนาขึ้นเรื่อยๆ

ปัญหาว่าใครบ้างที่ต้องให้ความยินยอม ต้องพิจารณาดังนี้ กรณีที่
 มีสามีภริยา สามีภริยาจะต้องให้ความยินยอมที่จะให้แพทย์ทำผสมเทียม และ
 ยอมรับผลที่จะเกิดขึ้นจากการผสมเทียมนั้น ถ้ามีชายอื่นบริจาคเชื้อพันธุ์
 (Donor) ชายนั้นจะต้องให้ความยินยอมให้ใช้เชื้อพันธุ์ของเขาได้โดยปราศจาก
 เงื่อนไขใดๆทั้งสิ้น และจะไม่ถือสิทธิใดๆ ในเชื้อพันธุ์ตลอดถึงเด็กที่จะเกิดมา
 จากเชื้อพันธุ์ของเขา ส่วนแพทย์จะต้องลงชื่อและวันเดือนปีรับรองว่าได้มีการ
 ผสมเทียมเกิดขึ้นจริง

เหตุผลที่นักกฎหมายของทุกประเทศดังกล่าวข้างต้น มีความเห็นตรง
 กันว่าต้องมีการให้ความยินยอม ไม่ว่าจะ เป็นความยินยอมโดยตรงหรือโดย
 ปริยาย เพราะการผสมเทียมอาจจะเป็นการละเมิดที่มีกฎหมายที่มีอยู่แล้ว เช่น
 กฎหมายครอบครัว กฎหมายอาญา เพื่อหลีกเลี่ยงการกระทบถึงกฎหมายต่างๆ
 จึงต้องให้ผู้ที่เกี่ยวพันกับการผสมเทียมแสดงเจตนาของตนให้ประจักษ์เสียก่อนว่า
 ยอมรับผลเสียหายและภาระรับผิดชอบที่จะเกิดขึ้นแก่ตน ตามกฎหมายทางแพ่ง
 จึงถือว่าผู้ยินยอมนั้นไม่ได้รับความเสียหาย แล้วจึงลงมือปฏิบัติการตามที่ได้มี
 การแสดงเจตนาเช่นนั้น ความยินยอมที่เกิดขึ้นแท้จริงเป็นข้อแก้ตัวของผู้กระทำ
 ตามหลักกฎหมายต่างประเทศเรียกว่าเป็นเอกสิทธิ ผู้กระทำอ้างขึ้นเพื่อให้ตน
 พ้นจากความรับผิด ตามกฎหมายไทยความยินยอมของผู้เสียหายต้องไม่ขัดต่อ

ศีลธรรมอันดีของประชาชนและต้องไม่เป็นการผิดกฎหมายด้วย⁴⁶

เรื่องการให้ความยินยอมนี้ ผู้เขียนเห็นด้วยกับการให้ความยินยอมอย่าง เป็นลายลักษณ์อักษร เพราะสอดคล้องกับระบบประมวลกฎหมายที่ใช้อยู่ทั้งยังเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นได้หากมีข้อโต้แย้งกันเกิดขึ้น และเป็นหลักการกว้างๆ ที่ใช้ได้กับวิธีในทางการแพทย์ที่จะเกิดขึ้นใหม่อีกในอนาคต หากจะมีการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวกับการผสมเทียมในประเทศไทย เรื่องของความยินยอมเป็นเรื่องที่จะขาดไม่ได้ และต้องมีรูปแบบเดียวกัน

2. คุณสมบัติของผู้ที่จะขอรับการผสมเทียม

การกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะขอรับการผสมเทียม ตามความเห็นของคณะกรรมการการผสมเทียมของสวีเดนเห็นว่า ควรจะอนุญาตให้เฉพาะหญิงที่มีคู่สมรสแล้ว หรือหญิงที่ไม่มีการสมรสแต่อยู่กับชายโดยพฤตินัยแวดล้อมแสดงให้เห็นว่าอยู่กันฉันสามีภรรยา แต่สำหรับพวกรักร่วมเพศ หรือหญิงโสด คณะกรรมการเสนอว่า ไม่อนุญาตให้มีการผสมเทียมแบบ AID เพราะจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของการผสมเทียม คือการช่วยเหลือครอบครัวที่ไม่สามารถจะมีบุตรได้ เนื่องจากสามีเป็นหมัน ตามความเห็นของนักจิตวิทยาเด็กและผู้เชี่ยวชาญโรคจิตของเด็กเห็นว่า การอยู่กับบิดามารดามีผลต่อพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างมาก⁴⁷ จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการได้มองอย่างละเอียดถี่ถ้วน อนุญาตให้ชายหญิงที่อยู่กัน

⁴⁶ พจน์ ปุษปาคม, คำบรรยายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด พิมพ์ครั้งที่ 2. (กรุงเทพมหานคร: แสงทองการพิมพ์, 2523), หน้า 55-71.

⁴⁷ Summary of a report of the Insemination Committee: 5.

ฉันสามีภริยาแม้จะ ไม่มีการสมรสก็ตาม แต่โดยสภาพครอบครัวแล้ว เป็นครอบครัว ที่มีทั้งบิดาและมารดาตามปกติที่ควรเป็นตามธรรมชาติ

คณะกรรมการที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ ในประเทศอังกฤษได้ให้ความเห็นว่าการผสมเทียมน่าจะเป็นเรื่องที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่มีคู่สมรส แต่ก็เป็นการยากที่จะห้ามไม่ให้คนโสดใช้วิธีการผสมเทียม ดังนั้นหากคนโสดจะใช้วิธีการนี้ เจื้อนไขอันแรกก็คือตัวผู้นั้นต้อง ไม่มีโรค นอกเหนือจากเหตุผลดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการเห็นว่าเป้าหมายหลักควรจะเป็นผู้ที่มีคู่สมรสที่ไม่มีบุตร⁴⁸

ตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐจอร์เจีย⁴⁹ และมลรัฐโอคลาโฮมา⁵⁰ เมื่อพิจารณาแล้วปรากฏว่ามีบัญญัติกล่าวถึง เฉพาะเรื่องของการผสมเทียมของสามีภริยา แสดงให้เห็นว่ากฎหมายอนุญาตให้ผู้ที่มีคู่สมรสเท่านั้นจึงจะขอรับการผสมเทียมได้ ส่วนผู้ที่ไม่ใช่คู่สมรสกฎหมายไม่ได้กล่าวถึงการผสมเทียมในสหรัฐอเมริกาผ่านมาเป็นเวลานานหลายสิบปี⁵¹ ย่อมผ่านปัญหาต่างๆมามากมาย จนกระทั่งสามารถมีกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ออกมาบังคับใช้ได้

⁴⁸Dr.R. Snowden, "The social implications of artificial reproduction." ed. Prof.W. Thompson and others in In Vitro fertilisation and Donor Insemination (London: Royal College of Obstetricians and Gynaecologists, 1985), pp.322-323.

⁴⁹Walter Wadlington, Law and Medicine: Case and Materials , pp. 798-799.

⁵⁰William J.Curran and E.Donald Shapiro Law, Medicine, and Forensic Science, p. 821.

⁵¹หะทัย เทพพิสัย, " การผสมพันธุ์เทียม. " ใน อะไหล่มนุษย์ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ตรีธรรมสาร, 2520), หน้า 80.

ดังนั้นกฎหมายที่ออกมาจึงนับว่าเป็นสิ่งที่ได้รับการพิจารณาแล้วว่าสำคัญ

คุณสมบัติของผู้ที่จะขอรับการผสมเทียม ตามความเห็นของผู้เขียน โดยอาศัยการพิจารณาจากกฎหมายครอบครัวเห็นว่า การผสมเทียมไม่ควรจะมีขีดจำกัดว่าอนุญาตให้เฉพาะผู้ที่มีคู่สมรสเท่านั้น แต่ควรอนุญาตให้เฉพาะผู้ที่มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนความสามารถทางเศรษฐกิจ และสังคมขอรับการผสมเทียมได้ เปรียบเทียบกับบทบัญญัติมาตรา 1546 แห่ง พพ.ฉบับปัจจุบัน ที่กฎหมายยอมรับว่าหญิงที่ไม่มีคู่สมรสก็สามารถที่จะมีบุตรได้ ดังนั้นการผสมเทียมก็ควรจะเกิดขึ้นได้ในตนเองเดียวกัน

3. คุณสมบัติของผู้ใช้วิชาชีพเวชกรรม

ในการปฏิบัติกรผสมเทียม

การผสมเทียมมีอยู่ด้วยกันหลายวิธี บางวิธีผู้ต้องการผสมเทียมอาจทำการผสมด้วยตนเอง ซึ่งหากมองถึงความปลอดภัยแล้วก็อาจจะไม่ปลอดภัยเท่าใดนัก เนื่องจากการผสมเทียมอาจจะเกิดผลได้เช่นเดียวกับการตั้งครรภ์ด้วยวิธีการตามธรรมชาติ ประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านนี้อย่างประเทศสหรัฐอเมริกาจึงได้ออกกฎหมายกำหนดให้แพทย์ผู้ได้รับอนุญาตเท่านั้น จึงจะทำการผสมเทียมได้ ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยของผู้รับการผสมเทียม⁵² ประเทศที่มีการผสมเทียมก็มักจะมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำการผสมเทียมไว้ เช่น ในประเทศสวีเดน⁵³

⁵²Walter Wadlington, Law and Medicine: Case and Materials , p. 798-799.

⁵³Summary of a report of the Insemination Committee: 5.

ตามความเห็นของผู้เขียน การผสมเทียมควรให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านนี้เป็นผู้ทำการผสมเทียม จึงเห็นสมควรกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ทำการผสมเทียมไว้ด้วยว่าต้องเป็นแพทย์ที่ได้รับอนุญาต โดยตั้งคณะกรรมการพิจารณาเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตสำหรับแพทย์ผู้ที่จะทำการผสมเทียม คณะกรรมการอาจจะประกอบด้วย ผู้แทนของส่วนราชการและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนนักสังคมสงเคราะห์



4. ข้อกำหนดเกี่ยวกับผู้บริจาคเชื้อพันธุ์ (Donor)

ผู้บริจาคเชื้อพันธุ์เป็นอีกผู้หนึ่ง ที่เข้ามามีบทบาทในเรื่องของการผสมเทียม แต่บทบาทของเขาเหล่านั้นจะดำเนินการแตกต่างกันไปหากไม่มีข้อกำหนดที่แน่นอน คณะกรรมการของประเทศอังกฤษได้เสนอให้มีการตรวจร่างกายของผู้บริจาคเสียก่อนและมีการจดทะเบียนผู้บริจาค การบริจาคจะต้องให้โดยไม่คิดค่าตอบแทน ในทางปฏิบัติถือว่าเป็นการให้รางวัลแก่ผู้บริจาค และเชื้อพันธุ์ของผู้บริจาคแต่ละคนจะถูกนำมาใช้ เพื่อให้กำเนิดเด็กไม่เกินสิบคน เพราะต้องมีการเปิดเผยให้เด็กได้ทราบแหล่งกำเนิดด้วย ดังนั้นจึงไม่ควรให้กำเนิดเด็กมากเกินไป⁵⁴ ผู้บริจาคต้องสละสิทธิทั้งปวงที่มีต่อเด็กและควรแก้ไขกฎหมายโดยกำหนดให้ผู้บริจาคไม่มีสิทธิเป็นบิดา หรือไม่ให้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเด็ก⁵⁵

คณะกรรมการของประเทศสวีเดนได้เสนอความเห็นที่เห็นว่า ผู้บริจาคจะต้องไม่รับค่าเสียหายใดๆทั้งสิ้นในการให้บริการของเขา และสำหรับเชื้อพันธุ์ของผู้บริจาคแต่ละคนจะถูกนำมาใช้ให้กำเนิดเด็กได้มากที่สุดหกคน เพื่อจะได้ไม่เป็นการเสี่ยงทั้งสำหรับเด็กและผู้บริจาค รายละเอียดของผู้บริจาคเช่นสถานะทางครอบครัว บุคคลิกที่เด่นๆ และอื่นๆ ยกเว้นชื่อของผู้บริจาคเท่านั้นที่จะไม่นำมาเปิดเผยให้เด็กได้ทราบ เพราะเกรงว่าจำนวนผู้บริจาคอาจจะลดลงได้⁵⁶ นอกจากนี้ผู้บริจาคเชื้อพันธุ์ต้องสละสิทธิทั้งหมด และได้รับการยกเว้นไม่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับเด็ก สำหรับเรื่องมรดกทั้งผู้บริจาคและเด็ก

⁵⁴Prof.M.C. Macnaughton, " The Warnock Committee proposal ", p. 344.

⁵⁵Ibid., p. 346.

⁵⁶Summary of a report of the Insemination Committee: 19.

จะทางสิทธิต่อกันไม่ได้ สิทธิจะมีได้เฉพาะระหว่างหญิง สามีของหญิงหรือชายที่อยู่กับหญิงฉันสามีภริยากับเด็กเท่านั้น ⁵⁷

ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้บริจาค เชื่อพันธุ่ว่า ตามกฎหมายให้ถือเสมือนหนึ่งว่า เขามีใช้บิดาตามธรรมชาติของเด็กที่เกิดมา⁵⁸ จากบทบัญญัติดังกล่าว เป็นการตัดความสัมพันธ์ทางด้านกฎหมายระหว่างผู้บริจาค กับเด็กที่เกิดจากเชื่อพันธุ์ของเขา หลักการตัดความรับผิดชอบของผู้บริจาคเป็นหลักที่เหมือนกันกับหลักการของประเทศสวีเดน และอังกฤษ

การบริจาคเชื่อพันธุ์ยังมีอีกหลักการหนึ่งที่ควรมีบัญญัติไว้คือ ระหว่างผู้ขอรับเชื่อพันธุ์กับผู้บริจาค เชื่อพันธุ์ไม่ควรที่จะให้รู้จักกัน เพราะอาจจะเกิดผลในทางลบต่อจิตใจของทั้งสองฝ่าย ดังนั้นตามความเห็นของผู้เขียนเห็นว่า ควรจะมีการกำหนดเกี่ยวกับสุขภาพของผู้บริจาค การจดทะเบียนผู้บริจาค ข้อจำกัดในเรื่องจำนวนการนำเชื่อพันธุ์มาใช้ เพื่อให้เกิดเด็กว่าจะให้มีจำนวนสูงสุดเท่าใดต่อเชื่อพันธุ์เดียวกัน ระบุสถานะของผู้บริจาคไว้ด้วยว่าไม่มีความสัมพันธ์ใดต่อกับเด็กในทางกฎหมาย หรือให้ถือเสมือนว่า ผู้บริจาคไม่ใช่บิดาตามธรรมชาติของเด็ก รายละเอียดส่วนตัวของผู้บริจาคเปิดเผยได้เท่าที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้บริจาค สิ่งสำคัญไม่ควรเปิดเผยชื่อของผู้บริจาค เพราะการเปิดเผยชื่อผู้บริจาค แม้จะไม่มีผลทางกฎหมายแต่ผลทางด้านจิตใจ อาจเกิดขึ้นได้ และอาจส่งผลกระทบต่อผู้ทั้งทางครอบครัวของผู้บริจาคและผู้รับการผสมเทียม ผู้ที่รับผลนี้โดยตรงคือเด็กที่เกิดมาหากมีการแย่งเด็กหรือเกิดความไม่ต้องการเด็กขึ้นมาในภายหลัง ซึ่งไม่ตรงกับเจตนาเดิมของผู้บริจาค ก่อนที่จะมีการผสมเทียม หรือเจตนาเดิมของผู้ขอรับการผสมเทียม

⁵⁷ Ibid., p. 5.

⁵⁸ Walter Wadlington, Law and Medicine: Case and Materials, p. 799.

5. มารดารับจ้าง (Surrogate Mother)

ถ้าจะเปรียบเทียบกันระหว่างผู้บริจาคเชื้อพันธุ์ กับผู้ที่เป็นมารดา
รับจ้างมีสิ่งที่คล้ายกันคือการสูญเสียไปทั้งสิ่งที่ได้บริจาคไป และสิทธิหน้าที่ที่จะมี
ต่อเด็กที่เกิดมาหรือที่เด็กจะมีต่อพวกเขา การตัดความสัมพันธ์ของเด็กกับผู้
บริจาคเชื้อพันธุ์เป็นที่ยอมรับกันในกฎหมาย แต่การตัดความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก
กับมารดาผู้รับจ้างขณะนี้ยังไม่มีการยืนยัน มีเพียงการยอมรับว่าให้มีการให้หญิง
อาสาสมัครแทนได้

ข้อแตกต่างกันก็คือ ผู้บริจาคเชื้อพันธุ์จะไม่ถูกเปิดเผยชื่อและไม่มีการ
พบกันระหว่างผู้บริจาคกับผู้ขอรับการผสมเทียม ส่วนมารดาผู้รับจ้างต้องพบกับ
ผู้ว่าจ้างอย่างแน่นอน และอีกกรณีหนึ่งหากจะถือว่าเป็นการให้รางวัลแก่ผู้ที่ตั้ง
ครรภ์ให้ รางวัลนั้นก็คงจะมากกว่าผู้ให้เชื้อพันธุ์เป็นแน่ แต่สำหรับการแข่งขัน
ตัวอ่อนที่ได้ไขมาผสมแล้วนั้น ผู้เป็นเจ้าของไขก็คงมีสถานะเช่นเดียวกับผู้บริจาค
เชื้อพันธุ์

จากคดี Whitehead v. Stern ตัวอย่างในบทที่ 3 นั้น เนื่องจาก
ยังไม่มีความหมายที่บัญญัติโดยตรงในเรื่องของการตั้งครรภ์แทน ศาลจึงพิจารณา
จากข้อเท็จจริง อาศัยการเปรียบเทียบเหมือนทั้งสองมีบุตรด้วยกันแต่ไม่มีการ
สมรส โดยศาลนิวเจอร์ซีย์พิพากษาในประเด็นเรื่องการปกครองบุตรให้เด็กอยู่
ภายใต้ความปกครองของบิดาตามธรรมชาติ และห้ามมารดาผู้รับจ้าง เยี่ยมเยียน
บุตรของตน

ตามความเห็นของผู้เขียนเห็นว่า มารดาผู้รับจ้างควรมีข้อกำหนด
เช่นเดียวกับผู้บริจาคเชื้อพันธุ์ คือไม่มีความสัมพันธ์ใดกับเด็กในทางกฎหมาย
หรือให้ถือว่าเธอไม่ได้เป็นมารดาตามธรรมชาติของเด็ก มิใช่ว่าผู้เขียนจะไม่
ได้คำนึงถึงสภาพจิตใจของผู้เป็นมารดา แต่ผู้เขียนมองในแง่ที่ว่าผู้เป็นมารดา
รับจ้างทราบดีว่าผลข้างหน้าเด็กจะต้องดำรงชีพอยู่กับผู้ว่าจ้าง และก่อนที่เธอ
จะเสนอตัวมาเป็นผู้ตั้งครรภ์แทน ก็ต้องพร้อมที่จะเสียสละเด็กให้แก่ครอบครัว
ที่เขาต้องการ เด็กจนกระทั่งยอมรับให้มีการตั้งครรภ์แทน และในทางตรงข้าม
ผู้ที่ตกลงให้มีการตั้งครรภ์แทนก็ต้องมีความรับผิดชอบตามกฎหมาย โดยให้ถือ

ว่าเป็นบิดามารดาตามกฎหมายของเด็ก หากภายหลังเกิดไม่ต้องการมีเด็กก็
ไม่ควรผลักภาระความรับผิดชอบไปตกแก่ผู้ตั้งครรภ์แทน การตั้งครรภ์แทนควร
มองการกระทำของผู้ตั้งครรภ์แทนว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือ ไม่ใช่เป็นการ
ขายเด็ก หรือเป็นการกระทำที่ลดค่าความเป็นมนุษย์ลง เป็นเสมือนเป็นสินค้า
ผู้เขียนเห็นว่า การตั้งครรภ์แทนเป็นเรื่องที่ผู้ที่อาสาจะตั้งครรภ์แทนควรจะมีจิตใจ
ที่สูง ไม่เห็นแก่สินจ้างรางวัลมากจนเกินไปและควรมีทัศนคติที่ดีต่อการณ์นี้และ
ไม่ควรใช้อารมณ์เป็นเครื่องตัดสินปัญหา แต่ควรรอจนถึงเหตุผลมาเป็นเครื่อง
ตัดสินปัญหา

6. สถานะของเด็กที่เกิดจากการผสมเทียม

การกำหนดสถานะของเด็กที่เกิดจากการผสมเทียมให้ชัดเจนแน่นอน จะทำให้ปัญหาหลายอย่างลดลง เช่น ปัญหาว่าเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของใคร เป็นการกำหนดสิทธิ และหน้าที่ให้แก่เด็กว่ามีต่อบุคคลใดบ้าง เรื่องนี้ กฎหมายของประเทศสหรัฐฯ ได้กำหนดเด็กที่เกิดจากการผสมเทียมเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ที่ขอรับการผสมเทียม⁵⁹ กฎหมายของมลรัฐจอร์เจียกำหนดให้เด็กทุกคนที่เกิดในระหว่างสมรส รวมทั้งเด็กที่เกิดจากการผสมเทียมด้วยเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของคู่สมรส และในกรณีที่มีการผสมเทียมไม่ให้นำข้อสันนิษฐานของกฎหมายที่ได้แย่งความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายมาใช้ ถ้าคู่สมรสได้ให้ความยินยอมในการผสมเทียม⁶⁰ ตามกฎหมายของมลรัฐโอคลาโฮมาบัญญัติให้เด็กที่เกิดมาไม่ว่าด้วยวิธีการใด ในสายตาของกฎหมายแล้วเด็กมีสถานะเหมือนกับเด็กที่เกิดมาโดยวิธีธรรมชาติ และเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีภรรยาที่ปรารถนาและยินยอมให้มีการผสมเทียม⁶¹

ข้อเสนอของคณะกรรมการของสวีเดน ก็ให้เด็กที่เกิดจากการผสมเทียมเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ที่ยินยอมให้มีการผสมเทียม และหากฝ่ายชายจะถอนความยินยอม ก็กระทำได้แต่ต้องกระทำก่อนที่จะมีการตั้งครรภ์ หากมีการตั้งครรภ์เกิดขึ้นจะถอนความยินยอมไม่ได้ เพื่อให้เด็กมีผู้รับผิดชอบในชีวิตของเด็กที่เกิดมาตามความปรารถนาของผู้ที่ต้องการให้เด็กเกิด และเด็กมีสิทธิที่จะได้ทราบต้นกำเนิดที่แท้จริงของชีวิต แต่เด็กไม่มีความสัมพันธ์

⁵⁹ Ibid., p. 799.

⁶⁰ Ibid., p. 798.

⁶¹ William Curran and E. Donald Shapiro Law, Medicine, and Forensic Science, p. 821.

ใดๆ กับผู้ที่เป็นต้นกำเนิดของชีวิต มีเพียงสิทธิทราบเท่านั้น⁶²

คณะกรรมการของอังกฤษมีความเห็นว่าเด็กที่เกิดมาให้อือว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของหญิงและสามีของหญิง ในกรณีที่ทำให้ความยินยอมเป็นการทำให้ปัญหาเรื่องเด็กเป็นบุตรชอบหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายหมดไป การแก้ปัญหาด้านอื่นก็จะง่ายเข้า ระหว่างเด็กกับผู้บริจาคเชื้อพันธุ์ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกันและอนุญาตให้มีสามีของหญิงแจ้งในสูติบัตรว่าเป็นบิดาของเด็ก ทานองเดียวกับเมื่อมีการบริจาคไข่ หรือตัวอ่อน⁶³

ความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของเด็กที่เกิดจากการผสมเทียมควรมีการกำหนดไว้เพื่อให้มีผู้รับผิดชอบต่อเด็ก เด็กจะได้ไม่ตกเป็นภาระของสังคมที่จะต้องให้การเลี้ยงดูเมื่อทุกฝ่ายปล้กการะความรับผิดชอบ โดยอาศัยช่องว่างของกฎหมาย ผลประโยชน์ที่เด็กจะได้มั่นคงยิ่งขึ้น สำหรับเรื่องของต้นกำเนิดหากเปรียบเทียบเป็นเรื่องของการรับบุตรบุญธรรมแล้ว เด็กก็ควรได้ทราบถึงต้นกำเนิดของชีวิตและวิธีการ ไม่ควรจะปิดบังเด็ก พยายามทำให้เกิดการยอมรับเด็กที่เกิดจากการผสมเทียม เหมือนกับการยอมรับเรื่องบุตรบุญธรรมว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่เกิดขึ้นได้ ไม่ใช่สิ่งที่เลวร้ายซึ่งต้องปกปิดเป็นความลับ แม้ประเทศไทยจะยังไม่มีการสำรวจข้อมูลในด้านนี้โดยตรง แต่อาศัยข้อมูลของต่างประเทศที่มีประสบการณ์ด้านนี้ เห็นว่าในที่สุดก็จะเป็นความลับเพียงแต่ว่าเมื่อใดจึงสมควรที่จะเปิดเผยให้เด็กได้ทราบ การสร้างความเข้าใจอันดีให้เด็ก โดยให้เด็กได้รับรู้เรื่องราวตั้งแต่เด็กยังเล็กจะเป็นผลดีแก่เด็ก เท่าที่ต่างประเทศพบมาเด็กที่ได้รับทราบเรื่องราวของตนเองเมื่อโตแล้ว ก็ไม่ได้

⁶² Summary of a report of the Insemination Committee: 9.

⁶³ Prof. M. C. Macnaughton, "The Warnock Committee proposal", p. 346.

แสดงความผิดหวังหรือชอกช้ำในชีวิต เพียงแต่ประหลาดใจเท่านั้นเองว่าทำไม
 ผู้ใหญ่จึงได้เก็บไว้เป็นความลับ⁶⁴ ดังนั้นจึงเห็นว่าสมควรให้เด็กได้รับทราบ
 เรื่องราวของตัวเอง นับแต่เมื่อเขาโตพอที่จะเข้าใจความหมายที่ผู้ใหญ่จะบอก
 กล่าวให้รับทราบ การเปิดเผยเรื่องราวเช่นนี้ควรผู้เปิดเผยเรื่องราวควร
 เป็นบิดามารดาตามกฎหมายของเด็กอธิบายให้เด็กได้เข้าใจถึงเหตุผล ที่ผู้ใหญ่
 ต้องทำเช่นนั้น ดีกว่าเด็กไปสืบเสาะเองแล้วได้ข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง
 หรือได้รับฟังเรื่องราวจากผู้อื่น หรือเด็กได้รู้โดยบังเอิญเนื่องจากการมั่วของ
 ผู้ใหญ่ที่ต้องเก็บกดความรู้สึกว่าเด็กไม่ใช่บุตรของตน การที่เด็กได้รับทราบ
 ด้วยวิธีการที่ผิดๆ ผลที่จะเกิดแก่เด็กยังอาจจะ เป็นผลที่ผู้ใหญ่ไม่อาจคาดไม่
 ถึงเลยก็ได้

⁶⁴Dr.R. Snowden, " The social implication of artificial reproduction," p. 325.

7. การเก็บรักษาเชื้อพันธุ์ ไช้ และตัวอ่อน

การเก็บรักษาเชื้อพันธุ์ โดยปกติเชื้อพันธุ์จะอยู่ได้นานเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับเชื้อพันธุ์ของแต่ละคนที่มีคุณภาพที่แตกต่างกัน คณะกรรมการการผสมเทียมของประเทศสวีเดนได้กำหนดให้เก็บเชื้อพันธุ์ไว้ได้นานหนึ่งปี และหากจะมีการผสมเทียมเกิดขึ้น ผู้บริจาคเชื้อพันธุ์จะต้องมีชีวิตอยู่ซึ่งเท่ากับว่าเชื้อพันธุ์จะต้องสูญเสียไปพร้อมกับชีวิตของผู้เป็นเจ้าของด้วย⁶⁵

ข้อเสนอของคณะกรรมการของอังกฤษ ไม่ได้กล่าวถึงกำหนดเวลาในการเก็บเชื้อพันธุ์ว่าควรจะใช้เวลาเท่าใด แต่เสนอว่าไม่ควรให้เชื้อพันธุ์ของแต่ละคนกำเนิดเด็กเกินกว่าสิบคน สำหรับการเก็บรักษาตัวอ่อนสูงสุดสิบปี สิทธิเป็นของคู่สมรส หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิตสิทธิในตัวอ่อนตกเป็นของฝ่ายที่ยังมีชีวิตอยู่ หากไม่มีการนำไปใช้อย่างไรภายหลังสิบปี ตัวอ่อนตกเป็นสิทธิของสถานที่เก็บรักษา⁶⁶

สำหรับเรื่องนี้ผู้เขียนเห็นว่า การเก็บรักษาเชื้อพันธุ์ภายหลังที่ผู้เป็นเจ้าของได้เสียชีวิตแล้ว เป็นการเสี่ยงต่อปัญหาต่างๆ มาก การที่ให้เวลายืดออกไปภายหลังที่ผู้เป็นเจ้าของตัวอ่อนเสียชีวิต เพราะมีวิธีการใหม่ใช้ในการเก็บรักษาซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสให้เด็กได้เกิดมากขึ้น แต่ปัญหาการรับภาระในการอุปการะเลี้ยงดูเด็กก็เป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้นจึงต้องพิจารณาเจตนาที่แท้จริงและสิ่งแวดล้อมประกอบด้วย

⁶⁵Summary of a report of the Insemination Committee: 17.

⁶⁶Prof.M.C.Macnaughton, "The Warnock Committee proposals.", p. 345.

8. การใช้เชื้อพันธุ์และการใช้ตัวอ่อน

คณะกรรมการของอังกฤษได้เสนอว่า การใช้เชื้อพันธุ์ให้ใช้ได้ทั้งใช้เชื้อพันธุ์สดและเชื้อพันธุ์แช่แข็ง ส่วนการใช้ไข่ที่ปฏิสนธิแล้วในการวิจัยจะใช้ได้ในขีดจำกัดเพียงสิบสี่วันหลังการปฏิสนธิ ส่วนการใช้ตัวอ่อนแช่แข็งนั้นต้องได้รับอนุญาตเป็นพิเศษจากคณะกรรมการ⁶⁷

สวีเดนได้เสนอว่า ห้ามมิให้มีการผสมเชื้อพันธุ์ของชายอื่นเข้าด้วยกัน เพราะจะทำให้ไม่สามารถที่จะค้นหาว่าใครคือผู้บริจาค เชื้อพันธุ์ที่แท้จริงและห้ามรับเชื้อพันธุ์แช่แข็งที่ส่งมาจากต่างประเทศเพื่อนำมาผสมเทียมด้วยตนเอง เพราะการกระทำเช่นนั้น มีผลกระทบต่อความปลอดภัยที่เกิดด้วยวิธีการผสมเทียม และยังคงคำนึงถึงหลักการทางรัฐศาสตร์และมานุษยวิทยาในเรื่องชาติวงศ์ด้วย⁶⁸

ผู้เขียนเห็นว่า การใช้เชื้อพันธุ์ไม่ควรห้ามการผสมเชื้อของชายอื่นเข้าด้วยกัน เพราะทางปฏิบัติการทำผสมเทียมโดยใช้เชื้อของผู้บริจาคหลายคน แม้ไม่ผสมภายนอกเชื้อที่ฉีดเข้าไปก็จะผสมกันในช่องคลอดของหญิง แม้จะมีการผสมเทียม สามีภริยาก็ยังต้องมีเพศสัมพันธ์กันตามปกติ เพราะผลที่ได้จะทำให้ร่างกายของภริยาพัฒนาไปตามธรรมชาติ เหมือนกับการตั้งครรภ์โดยวิธีธรรมชาติ

ด้านการใช้เชื้อพันธุ์ที่ผสมกับไข่แล้วนั้น ผู้เขียนเห็นว่าควรใช้ภายในสิบสี่วันภายหลังการปฏิสนธิแล้ว เพราะหลังจากนั้นจะเข้าสู่ระยะตัวอ่อนซึ่งตามหลักการแพทย์เป็นระยะที่จะมีการพัฒนาไปสู่การเป็นทารกต่อไป จึงไม่ควรให้มีการใช้ตัวอ่อนในการทดลอง หากจะมีการใช้ตัวอ่อนเพื่อการค้นคว้าวิจัยต่อไปก็ควรมีมาตรฐานอีกชั้นหนึ่ง และต้องมีคณะกรรมการพิจารณาในเรื่องนี้เป็นพิเศษ

⁶⁷ Ibid.

⁶⁸ Summary of a report of the Insemination Committee: 18.